

[CONSTANTIJN HUYGENS (DEN HAAG)]
AAN JACOBUS REVIUS [LEIDEN]
31 JANUARI 1645
3887

Antwoord op Revius' brief van 20 januari 1645 (3878).

Samenvatting: Huygens prijst Revius' inspanningen inzake het psalmgezing en dankt hem voor de toezending van diens psalmboek. Verder gaat hij in op de rol van Barlæus bij de uitgave van de *Momenta desultoria*.

Bijlage: *Heilighe daghen* (Huygens/Barlæus 1645).

Primaire bronnen: Den Haag, Kon. Bibl., Hs. KA XLIV, nr. 374, fol. 460r: ontwerp (autograaf).

— Den Haag, Kon. Bibl., Hs. KA XLV, nr. 374, fol. 134r: later afschrift naar ontwerp (Constantijn [V] Huygens).

Vroegere uitgave: Worp 4, nr. 3887, p. 123: samenvatting.

Namen: Caspar Barlæus; Petrus Dathenus; Leonora Hellemans.

Titel: *De CL psalmen Davids* (Dathenus/Revius 1640).

Glossarium: psalmus (psalm).

Transcriptie

Revio.

31 Januarii 1645.

Prævenisti me, vir amplissime ¹ac doctissime, gratâ quidem mihi et universæ Ecclesiæ utilissimâ diligentîâ. Fuit cum ²eandem ipse, pro meo modulo, medelam destinarem ineptissimis et (quod in sacris sine horrore et scandali non dicitur) ridiculis Datheni Psalmis. ³Succurristi prior, et bonum ⁴mehercle, factum. Utcumque enim res inter nostros ceciderit (nosti horum infirmam pertinaciam), vindicaveris Ecclesiæ existimationem coram hostibus veritatis. Gratias summas habeo pro munere æquè honesto atque utili et jucundo.

Si quid theologi ab aulico reponi pateris, ecce ut me Barlæus denuò in scenam protraxit. Mulieri amicæ hæc properaveram. Ille viris etiam expositum it, amicis promiscuè et inimicis, ut hodiè vivitur. Ignosce pariter, illi nimium amanti, mihi, verbo dicam, nimium amenti ac distracto, quam ut hæc sublimia ⁵practem pro dignitate. Si tamen affectum ⁶æstimas, jam ⁷condonasti. Vale, vir præstantissime, et me ama. Hagæ-Comitis, Pridie Calendas Februarias MDCXLV.

Vertaling

Aan [de heer Jacobus] Revius.

31 januari 1645.

U bent mij vóór geweest, edele en geleerde heer, met uw gewaardeerde en voor mij en de gehele kerk nuttige ⁸dienstvaardigheid. Dat was toen ikzelf, voor mijn rekening, mij hetzelfde ⁹medicijn had voorgesteld voor die ongeschikte en belachelijke Datheense psalmen (wat in de kerk niet zonder afschuw en schandaal kan worden gezegd). U hebt dat eerder en werkelijk goed gedaan. Hoe immers ook deze zaak bij de mensen hier af zal lopen

¹ KA XLV: <et>.

² KA XLV: <tandem>.

³ KA XLV: <Succurristi>.

⁴ KA XLV: <me Hercule>.

⁵ KA XLV: <præstem>.

⁶ KA XLV: <existimas>.

⁷ KA XLV: <condemnasti>.

⁸ Petrus Dathenus / Jacobus Revius, *De CL psalmen Davids* (Deventer: Nathanaël Cost, 1640).

⁹ Geeft Huygens hier voor dat hijzelf eens van plan was een alternatieve of verbeterde psalmberijming te vervaardigen ter vervanging van de Datheense?

(en u kent hun krachteloze volharding), u zult aanspraak hebben gemaakt op de achting van de kerk in aanwezigheid van de tegenstanders van de waarheid. Ik dank u zeer voor het even oprechte als nuttige en aangename geschenk.

Als u het kunt hebben om van een hoveling iets ¹⁰theologisch ten antwoord toegevoegd te krijgen, zie dan hoe [de heer Caspar] Barlæus mij opnieuw voor het voetlicht heeft gesleurd. Ik had dit alles voor een vriendin [Leonora Hellemans] gedaan. Maar hij is van plan het aan de mannen te tonen, vriend en vijand, overal; zo leven wij heden ten dage! Vergeef evenzeer hem [Barlæus] voor zijn te grote liefde, en mij — ik zeg het met een enkel woord — die te zeer verwend en afgeleid is om deze verheven onderwerpen naar hun waardigheid te behandelen. Als u toewijding naar waarde schat, hebt u reeds vergeven. Vaarwel, edele heer, en denk aan mij. Den Haag, 31 januari 1645.

¹⁰. Constantijn Huygens / Caspar Barlæus, *Heilighe daghen* (Amsterdam: Joan Blaeu, 1645).